

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

УДК 343.35:35.08

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-79-1>

Чорний О. В.

Вінницький національний аграрний університет

КОРУПЦІЯ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНА НАУКОВА ПРОБЛЕМА: ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД

У статті розглянуто теоретичні аспекти феномену корупції. Наголошується на тому, що корупція є глобальним явищем та однією із центральних проблем розвитку у кожній державі. Корупція може мати численні прямі та нелінійні ефекти, що вказує на складність та багатозначність проблематики, пов'язаної з корупцією. Центральною проблематикою, що стосується корупції, є економічна та управлінська сфери. Проте наукове розроблення концепту корупції має яскраво виражений міждисциплінарний характер. Таким чином, варто звернути увагу на політичні та управлінські, економічні та фінансові, соціальні та демографічні, культурні та етичні аспекти подолання корупції. Такий широкий спектр залучених наукових галузей вимагає ефективної теорії, яка допоможе налагодити ефективну взаємодію між дисциплінарними сферами знань. У межах нашого дослідження виняткову увагу приділено застосуванню теорії міждисциплінарності українськими вченими та іншими зацікавленими сторонами.

Ключові слова: корупція, економічна наука, державне управління, міждисциплінарність, міждисциплінарні студії.

Постановка проблеми. Сучасне глобальне суспільство розвивається надшвидкими темпами. Це означає, що держави, які можуть встигати за темпом розвитку глобальної спільноти, будуть успішними й ефективно інтегруватимуться до глобального економіко-політичного простору. На шляху до підвищення ефективності діяльності національних домогосподарств стоять численні перепони. Однією з найбільших є корупція та тіньові схеми в державному та приватному секторах. Основними індикаторами корупції є економічний успіх держав, тому економічна проблематика є центральною. Проте на економічну сферу у цьому відношенні впливають також інші численні сфери життя держави. На рівні академічної спільноти різні міждисциплінарні аспекти, що стосуються корупції, виражені у специфічних дисциплінарних дискурсах. Від гармонійності та координованої інтеграції між різними науковими сферами залежить ефективність антикорупційних заходів, а тому в межах нашого дослідження ми приділимо особливу увагу міждисциплінарним аспектам, пов'язаним із корупцією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика, що стосується корупції, є досить обширною. Сьогодні проводяться численні теоретичні та практичні дослідження цього феномену. На глобальному рівні існують авторитетні показники, що стосуються корупції: Індекс контролю корупції Світового банку, Індекс сприйняття корупції «Транспаренсі інтернешнл» та Дані сприйняття корупції «Хертейдж фондейшн» [1]. Окрім існуючих індексів, показниками корупції є також масштабні наукові дослідження. Одне з таких досліджень стосується визначення розміру тіньової економіки в 143 країнах, у період між 1996 та 2014 рр. [2]. Окремі дослідження стосуються регіональних аспектів корупції і тіньової економіки, наприклад поширення корупції в Європейському Союзі [3]. Конкретизація подібних досліджень призводить до досліджень корупції в окремих країнах. Одним із таких є вивчення

корупції у дев'яти країнах Центральної та Східної Європи у часовому проміжку між 2003 та 2012 рр. [4]. Нарешті, окремі дослідження сфокусовано на специфічних проблемах, що стосуються корупції. Одним із них є дослідження залежності між маргіналізаційними тенденціями в суспільстві і незадекларованою частиною економіки [5]. Згадані тут дослідження показують, наскільки широкою є проблематика виявлення та подолання корупції. Ці та подібні праці є аналітичною основою для наукових досліджень, що стосуються виявлення та боротьби з корупцією.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Специфіка українських досліджень у сфері корупції вимагає активної участі всіх зацікавлених сторін. Наша робота стосується можливості активізації міждисциплінарної взаємодії між професіоналами та вченими з різних галузей з метою подолання корупції як загальнодержавного явища.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження міждисциплінарних аспектів, що стосуються розуміння та вивчення корупції. Досягнення мети статті передбачає роботу над такими завданнями: описати загальний контекст, що стосується корупції; окреслити економічні та управлінські корупційні проблеми; визначити наукові сфери, що мають пряме відношення до корупції; описати деякі суттєві особливості застосування міждисциплінарного підходу у сфері подолання корупції.

Виклад основного матеріалу. Корупція є однією з найбільш складних глобальних і національних проблем. Науковці, управлінці і бізнес почали інтенсивно працювати над цією, без сумніву, фундаментальною проблемою. Наведемо цитату: «Корупція є всесвітньою проблемою для більшості розвинувтих країн і країн, що розвиваються. Вона розглядається як одна з найважливіших причин, що гальмують економічне зростання» [6, с. 159]. Отже, викорінення корупції у конкретному суспільстві сприятиме економіч-

ному зростанню та збільшенню прозорості економічних і фінансових процесів.

Потрібно зауважити, що корупція може мати як прямі, так і непрямі, або нелінійні, ефекти. Наприклад, корупція має нелінійний обернений зв'язок із формуванням людського капіталу [7]. За допомогою впливу на інвестиції у фізичний капітал, а також на державні витрати у сфері освіти корупція може значно сповільнити процеси формування людського капіталу. Отже, потрібно враховувати як прямі, так і непрямі негативні корупційні ефекти. Вплив корупції може відчуватися у найрізноманітніших галузях народного господарства, а тому варто розглядати специфіку корупційних ефектів у різних сферах. До таких сфер можуть належати державне управління, політика, судочинна система, бізнес, банківська система, освіта, медицина, сільське господарство й інші численні галузі народного господарства. Це означає, що корупція є складною міждисциплінарною проблемою і вимагає відповідної рефлексії з боку вітчизняних науковців, що працюють в українських наукових та освітніх установах.

Ось як описує корупцію група європейських дослідників: «Корупція є політичною, економічною, культурною і моральною проблемою та розглядається як усесвітній феномен, що існує в усіх розвинутих країнах та країнах, що розвиваються, у державному та приватному секторах, так само як і в неприбуткових та благодійних організаціях» [8, с. 524]. Із цитати стає зрозуміло, що корупція проникає в усі без винятку сфери суспільного життя. Таке надскладне завдання, як протидія корупції, потребує злагодженої дії усіх сторін, зацікавлених у швидкому та ефективному розвитку держави. Треба зрозуміти, що навіть найменші зусилля можуть створити відчутний ефект, а тому теоретичне розроблення проблем, що стосуються корупції, може слугувати теоретичною базою для практичних дій.

Звернемо увагу на специфічні економічні та управлінські проблеми, пов'язані з корупцією, оскільки вони є найважливішими. Далі перейдемо до висвітлення різних міждисциплінарних особливостей, що стосуються подолання корупції.

Іноземні дослідники зазначають, що корупція може бути кількісно виміряна і стосується цілком конкретних економічних показників. Так, М. Епафра і Дж. Массаве зазначають, що зменшення корупції може значно вплинути на збільшення податкових надходжень [9]. Розуміння цього зв'язку є особливо важливим для України, оскільки значна частина економіки перебуває у тіні, а це означає, що незадекларовані економічні операції не можуть бути оподатковані. У цьому відношенні необхідно збільшити рівень підзвітності та прозорості економічних операцій як у державному, так і в приватному секторах економіки. У сучасній Україні існує чимало економічних проблем, що стосуються корупції. Навіть у межах економічної науки існують численні підгалузі, що стосуються різних економічних аспектів корупції. Банківська система, макроекономіка, мікроекономіка, податкова система та митна справа стосуються різних аспектів корупції, а тому необхідна злагоджена робота вчених, що спеціалізуються на даній проблематиці.

Якщо говорити про державне управління, то тут є незамінним досвід інших держав у протидії корупції. Для подолання негативних тенденцій важливо створити сильні органи, що стосуються внутрішніх державних аудиторів у сфері протидії

корупції. У роботі цих аудиторів посилена увага приділяється етичним стандартам [10]. Отже, нарівні зі скрупульозністю та точністю проведення антикорупційного аудиту надважливими є етичні стандарти, правила поведінки та моральні якості самих аудиторів. Таким чином, в умовах зростання тиску на аудиторів вони повинні залишатися неупередженими, чесними та непідкупними. З'являється важлива міждисциплінарна проблема, що знаходиться на перетині державного управління, аудиторської діяльності, етики та аксіології. Більш детально класифікацію різних аспектів корупції ми розглянемо далі.

Робота над зниженням рівня корупції має свої парадокси. Так, окремі закордонні вчені вказують на те, що інвестиції у виявлення корупції можуть бути ефективними у зменшенні корупції фірм [11]. Отже, нарівні з інвестиціями повинні бути знайдені інші дієві механізми, що допомагають ефективно боротися з корупцією. Саме тому в межах нашої роботи ми хочемо описати спрощену теоретичну модель, що стосується різних міждисциплінарних аспектів антикорупційних заходів і різних сфер роботи зацікавлених сторін.

Концептуальна схема, що стосується подолання корупції, включає різні аспекти (і, відповідно, різні наукові галузі), що ми розділили на політичні та управлінські, економічні та фінансові, соціальні та демографічні, культурні та етичні, комп'ютерні та інформаційно-комунікаційні. Економічні та управлінські аспекти ми побіжно розглядали раніше у статті, проте зараз дамо їм більш формальний вигляд.

Спектр наукових галузей, що корелюють з ефективним вирішенням корупційних проблем, є надзвичайно широким. Розпочнемо з політичних та управлінських. Відомо, що для того, аби впровадитися з корупцією, потрібна не лише політична воля народу, а й цілеспрямована діяльність конкретних політичних сил. Політичні програми і конкретні політичні дії можуть стосуватися імплементації антикорупційних заходів. У цьому розумінні політика міцно пов'язана з управлінською діяльністю. На науковому та освітньому рівнях подібна діяльність корелює з такими дисциплінами, як історія політичних учень, політологія, кратологія, публічне адміністрування, врядування, правознавство, юриспруденція, судочинство та ін. Ці наукові дисципліни співвідносяться з діяльністю професійних спільнот та мережами професійної взаємодії. Інтеграція зусиль посадовців, управлінців, політиків, бізнесу, професійних спілок, громадянського суспільства, судочинства, юристів та адвокатів може значно прискорити процеси, що стосуються подолання корупції. Чим більшою є кількість залучених професіоналів із різних сфер, тим більшою є міждисциплінарна складність проблем. Зв'язок між залученням професіоналів із різних сфер та міждисциплінарною складністю проблем буде розглянуто в останній частині статті.

Корупція стосується також різноманітних економічних та фінансових проблем. Наприклад, якщо податковий тягар є занадто великим, то керівництво підприємств може приховувати різні економічні процеси на підприємствах. Таким чином, виникає тіньовий сектор економіки. Чим більшим є тіньовий сектор економіки, тим більше економічних процесів залишаються незадекларованими, а отже, неоподаткованими.

Назадекларована заробітна плата або прибутки, подвійна бухгалтерія є всім відомими прикладами у цій сфері. Крім того, відмивання грошей та користування офшорними рахунками є фінансовими аспектами корупції. Міждисциплінарний підхід фокусується на комплексному підході до складних міждисциплінарних проблем, таких як корупція. А отже, фінансовий та економічний аспекти повинні стати рівноправними складниками комплексного підходу до боротьби з корупцією.

Наступними важливими аспектами боротьби з корупцією є соціальні та демографічні проблеми. Оскільки соціальний складник економіки є важливою частиною діяльності держави, то соціальні програми можуть мати різну ефективність. Наявність корупційних схем у соціальному секторі економіки може становити значну проблему. Прикладом може бути шахрайство з отриманням субсидій чи дотацій, а також незаконне лобювання інтересів певних соціальних груп. Усім відомі випадки, коли рішення в розподілі державних ресурсів надається на користь окремих осіб чи груп впливу. Аналітичний інструментарій соціології у цьому відношенні є незамінним. Досвідчені соціологи можуть ідентифікувати корумповані соціальні групи, а також соціальні категорії, яким державна допомога найбільш потрібна. Зусилля тут спрямовуються на збільшення рівня відкритості, прозорості та підзвітності розподілу державних ресурсів.

Особливої уваги серед міждисциплінарних аспектів, що стосуються боротьби з корупцією, заслуговують культурологічний та аксіологічний складники. Часто буває так, що корупційні схеми та тіньові схеми є традиційно усталеними практиками у певних суспільствах. Такі практики можуть функціонувати десятиліттями, оскільки їх існування вважається «природним» та таким, якого не можна уникнути. На цьому рівні проблема міститься саме у цінностях, ідеалах та моралі корумпованих прошарків суспільства. Окрім того, корумповані особи мають владу, а отже, можуть залякувати більш чесних, проте нижчих за рангом працівників. Ця проблематика тісно переплетена з теорією соціального капіталу. Наприклад, розподіл обмежених ресурсів у певних мережах великою мірою залежить від цінностей та довіри між учасниками таких мереж. На науковому рівні ця специфічна перспектива стосується філософії, культурології, історії, етики та психології.

Останнім міждисциплінарним аспектом, пов'язаним із корупцією, що буде розглянутим в межах нашої статті, є вплив комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій. Ця проблематика стосується такої наукової теорії, як технократизм. Прихильники цієї теорії вважають, що використання та поширення комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій може значно підвищити відкритість, прозорість, підзвітність та справедливість розподілу обмежених ресурсів. Наприклад, запровадження електронного врядування в численних сферах державного управління дасть змогу швидше й ефективніше керувати наявними у держави ресурсами. Окрім того, сучасні технології дають змогу звести до мінімуму негативні бюрократичні ефекти, «паперову тяганину» та поліпшити відносини між державою та середньостатистичним громадянином. Таким чином, упровадження передових технологій може підвищити ефективність не лише дер-

жавного управління, а й взаємодію між усіма ключовими зацікавленими у розвитку держави сторонами.

Розглянуті нами наукові сфери знань мають безпосереднє відношення до боротьби з корупцією. Завдання науковців полягає у тому, щоб надавати ефективну теоретичну та методологічну підтримку управлінцям, щоб ті, своєю чергою, змогли використовувати дієві інструменти у боротьбі з корупцією.

Чим більше галузей наукового знання залучено до осмислення корупції, тим більшою є складність реальної проблеми, а отже, потрібно більше різних учених, що спеціалізуються на конкретній науковій проблематиці. Наукова проблематика стосується специфічної галузевої термінології, понять, теорій і методів. Окремі галузі знань можуть налічувати тисячі таких елементів, які окремій людині дуже важко засвоїти у всій повноті. Саме тому міждисциплінарна теорія робить наголос на розподілі відповідальності між фахівцями з різних галузей. Таким чином, складна реальна проблема ділиться на окремі частини, і кожен спеціаліст вирішує маленьку проблему, на якій він спеціалізується. Відповідно, постає інша проблема – гармонізації та підвищення ефективності взаємодії між фахівцями з різних галузей.

Далі ми розглянемо основоположні категорії теорії міждисциплінарності: дисциплінарність, полідисциплінарність, міждисциплінарність та трансдисциплінарність.

Поняття дисциплінарності стосується саморозвитку та відокремленого функціонування певної наукової галузі знань. Можна сказати, що окремо взяті фізика, біологія, психологія, мистецтвознавство, соціологія, право, машинобудування спеціалізуються на властивій лише їм науковій проблематиці. Кожна із цих галузей володіє специфічною термінологією, теорією і методами, які дають змогу розуміти специфічну частину реального світу. На рівні дисциплінарності розрізнені наукові галузі ще не співставляються, але кожна професійна спільнота займається вирішенням специфічних галузевих питань. Наприклад, економісти вивчають негативні наслідки корупції для економіки, а юристи і законодавці займаються правовими питаннями, що стосуються боротьби з корупцією. На цьому етапі економіко-правовий дискурс ще не є сформованим, а взаємодія між юристами та економістами знаходиться у зародку. На наступному етапі використовується полідисциплінарність.

Для боротьби з корупцією кожна професійна спільнота (а також учені) може приймати участь у спільній боротьбі з проявами корупції. Полідисциплінарність передбачає взаємодію між економістами, фінансистами, управлінцями, політологами, соціологами тощо. Така взаємодія спрямована на гармонізацію зусиль різних професійних спільнот. Взаємодія між професіоналами на цьому рівні відбувається без інтеграції термінології та методів. Кожна сторона взаємодії виконує свою частину роботи.

Міждисциплінарність характеризується посиленою інтеграцією термінології, понять, теорій та методів із двох та більше наукових дисциплін. Як наслідок міждисциплінарної взаємодії, можуть з'являтися політико-управлінські, економіко-соціальні, етико-правові та інші напрями боротьби з корупцією. Розвиток подібних напрямів характеризується широким використанням міждисциплінарної теорії та методології.

Ефективна боротьба з корупцією стосується використання трансдисциплінарності як наукової теорії і методу. Трансдисциплінарність передбачає використання холістичного підходу до тлумачення корупції. Такий всеохоплюючий підхід може стосуватися залучення десятків сфер наукового знання, спеціалізованих учених та професіоналів із численних галузей народного господарства. Він стосується усвідомлення та врахування всіх суттєвих аспектів, що пов'язані з подоланням корупції, адже якщо залишити окремо взятий аспект без уваги, то очевидно, що у цій сфері можуть проявлятися негативні ефекти.

Висновки і пропозиції. Наукове розроблення такої складної міждисциплінарної проблеми, як корупція, вимагає застосування складної наукової

методології. Однією з найефективніших методологій у цьому відношенні є міждисциплінарні дослідження. Вони надають корисну теоретичну базу для формалізації усіх суттєвих аспектів проблем, що асоціюються з корупцією. Міждисциплінарна наука в розвинутих країнах світу набагато краще розвинута за вітчизняну. У США та країнах Західної Європи існують навіть університетські курси, такі як міждисциплінарні студії (Interdisciplinary Studies). Тому українським ученим варто звернути увагу на глобальний міждисциплінарний дискурс. Це дасть змогу поліпшити розуміння та пришвидшити подолання такої складної реальної проблеми, як корупція. Дане дослідження може становити основу для більш детальних наукових розвідок у цьому напрямі.

Список використаних джерел:

1. Edirisuriya P. Financial deepening, economic growth and corruption: the case of Islamic banking. *Review of Economics & Finance*. 2017. Vol. 8. № 2. P. 1–16.
2. Schneider F., Buehn A. Shadow economy: estimation methods, problems, results and open questions. *Open Economics*. 2018. № 1. P. 1–29.
3. Fialovč K., Schneider O. Labor market institutions and their impact on shadow economies in Europe. *Review of Economics and Institutions*. 2014. Vol. 5. № 1. P. 3. DOI: <http://dx.doi.org/10.5202/rei.v5i1.146>.
4. Giordano C., Lopez-Garcia P. Is corruption efficiency-enhancing? A case study of the Central and Eastern European region. *The European Journal of Comparative Economics*. 2018. Vol. 15. № 1. P. 119–164.
5. Williams C.C., Horodnic I.A. Who participates in the undeclared economy in south-eastern Europe? An evaluation of the marginalization thesis. *South-Eastern Europe Journal of Economics*. 2015. № 2. P. 157–175.
6. Istiak K. A comparison between corruption and smuggling: which one is worse? *Theoretical Economics Letters*. 2018. № 8. P. 159–165.
7. Boikos S. Corruption, public expenditure and human capital accumulation. *Review of Economic Analysis*. 2016. № 8. P. 17–45.
8. Corruption Perception Index (CPI), as an Index of Economic Growth for European Countries / P. Christos et al. *Theoretical Economics Letters*. 2018. № 8. P. 524–537.
9. Epaphra M., Massawe J. Corruption, governance and tax revenues in Africa. *Business and Economic Horizons*. 2017. Vol. 13. № 4. P. 439–467. DOI: <http://dx.doi.org/10.15208/beh.2017.31>.
10. Ashari A., Nanere M., Trebilcock Ph. Corruption awareness and ethical decision making in Indonesia. *Business and Economic Horizons*. 2018. Vol. 14. № 3. P. 570–586. DOI: <http://dx.doi.org/10.15208/beh.2018.41>.
11. Dietrich M., McHardy J., Sharma A. Firm corruption in the presence of an auditor. *Review of Economic Analysis*. 2016. № 8. P. 97–124.

References:

1. Edirisuriya P. (2017). Financial deepening, economic growth and corruption: the case of Islamic banking. *Review of Economics & Finance*, vol. 8, no. 2, pp. 1-16.
2. Schneider F. & Buehn A. (2018). Shadow economy: estimation methods, problems, results and open questions. *Open Economics*, no. 1, pp. 1–29.
3. Fialovč K. & Schneider O. (2014). Labor market institutions and their impact on shadow economies in Europe. *Review of Economics and Institutions*, vol. 5, no. 1. – Article 3. DOI: <http://dx.doi.org/10.5202/rei.v5i1.146>
4. Giordano C. & Lopez-Garcia P. (2018). Is corruption efficiency-enhancing? A case study of the Central and Eastern European region. *The European Journal of Comparative Economics*, vol. 15, no. 1, pp. 119-164.
5. Williams C. C. & Horodnic I. A. (2015). Who participates in the undeclared economy in south-eastern Europe? An evaluation of the marginalization thesis. *South-Eastern Europe Journal of Economics*, no. 2, pp. 157-175.
6. Istiak K. (2018). A comparison between corruption and smuggling: which one is worse? *Theoretical Economics Letters*, no. 8, pp. 159-165.
7. Boikos S. (2016). Corruption, public expenditure and human capital accumulation. *Review of Economic Analysis*, no. 8, pp. 17-45.
8. Christos P., Eleni K., Dimitrios K., Zacharias D., Athanasios A. & Panagiotis L. (2018). Corruption Perception Index (CPI), as an Index of Economic Growth for European Countries. *Theoretical Economics Letters*, no. 8, pp. 524-537.
9. Epaphra M. & Massawe J. (2017). Corruption, governance and tax revenues in Africa. *Business and Economic Horizons*, vol. 13, no. 4, pp. 439-467. DOI: <http://dx.doi.org/10.15208/beh.2017.31>
10. Ashari A., Nanere M. & Trebilcock Ph. (2018). Corruption awareness and ethical decision making in Indonesia. *Business and Economic Horizons*, vol. 14, no. 3, pp. 570-586.. DOI: <http://dx.doi.org/10.15208/beh.2018.41>
11. Dietrich M., McHardy J. & Sharma A. (2016). Firm corruption in the presence of an auditor. *Review of Economic Analysis*, no. 8, pp. 97-124.

Черный О. В.

Винницкий национальный аграрный университет

КОРРУПЦИЯ КАК МЕЖДИСЦИПЛИНАРНАЯ НАУЧНАЯ ПРОБЛЕМА: ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ ОБОЗРЕНИЕ

Резюме

В статье рассмотрены теоретические аспекты феномена коррупции. Отмечается, что коррупция является глобальным явлением и одной из центральных проблем развития в каждом государстве. Коррупция может иметь многочисленные прямые и нелинейные эффекты, что указывает на сложность и многозначность проблематики, связанной с коррупцией. Центральной проблематикой, касающейся коррупции, является экономическая и управленческая сферы. Однако научная разработка концепта коррупции имеет ярко выраженный междисциплинарный характер. Таким образом, стоит обратить внимание на политические и управленческие, экономические и финансовые, социальные и демографические, культурные и этические аспекты преодоления коррупции. Такой широкий спектр используемых научных отраслей требует эффективной теории, которая поможет наладить эффективное взаимодействие между дисциплинарными сферами знаний.

Ключевые слова: коррупция, экономическая наука, государственное управление, междисциплинарность, междисциплинарные студии.

Chornyi Oleh

Vinnytsia National Agrarian University

CORRUPTION AS INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC PROBLEM: A THEORETICAL OVERVIEW

Summary

The theoretical aspects of the corruption phenomenon are considered in the article. It is emphasized that corruption is a global phenomenon and one of the central problems of every country development. Corruption can have numerous direct and non-linear effects, which reveal the complexity and ambiguity of corruption-related issues. The central issues of corruption is economic and administrative spheres. However, the scientific development of the corruption concept has clear interdisciplinary character. Thus, political and administrative, economic and financial, social and demographic, cultural and ethical aspects of a corruption should be addressed. Such a wide range of scientific fields involved requires an effective theory that will help to establish harmonious interaction between disciplinary fields of knowledge. We emphasize that the solution of corruption depends more on the harmonious blend of scientific knowledge from different fields than on focusing only on economic issues. Thus, economic imperialism must yield to the equality of scholars arguments from various fields. Such a condition can significantly accelerate the fight against corruption. In our study, exceptional attention is paid to the application of the interdisciplinary theory by Ukrainian scientists and other stakeholders. In order to use a comprehensive approach to combating corruption, it is important to pay attention to the disciplinary, multidisciplinary, interdisciplinary and transdisciplinary features of work on corruption level reduction in public and private sectors. Increased attention should be given to interaction between scientists from different fields. The increasing complexity of the problem requires greater consistency in the work of professionals. To do this, it is necessary to use an effective theory of such interaction – the theory of interdisciplinarity. Interdisciplinarity provides a useful theoretical framework for formalization of all significant aspects of corruption-related issues. Ukrainian scientists should pay attention to the global interdisciplinary discourse. This will improve understanding and expedite the overcoming of such a complex real problem as corruption.

Keywords: corruption, economics, public administration, interdisciplinarity, interdisciplinary studies.